

No.593716.

VERSLAG VAN DE BIJeenKOMST VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN DE ELF
GROOTSTE POLITIEVERBINDINGEN, GEHOUDEN OP 16 MAART 1961 TE
's-GRAVENHAGE.

Van de POLITIEVERBINDINGEN zijn aanwezig de heren:

- AMSTERDAM
- ARNHEM
- EINDHOVEN
- ENSCHEDE
- 's-GRAVENHAGE
- GRONINGEN
- HAARLEM
- NIJMEGEN
- ROTTERDAM
- TILBURG
- UTRECHT
- VLAARDINGEN

Van de B.V.D. de heren:

Mr.J.S.SINNINGHE DAMSTÉ, voorzitter, J.G.CRABBENDAM,
Drs.A.KUIPERS, , C.C.VAN DEN HEUVEL,

Mr.SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr.SINNINGHE DAMSTÉ opent te 14.00 uur de bijeenkomst en heet in het bijzonder welkom in deze eerste vergadering in het nieuwe jaar de heren Dr. als inleider, en als hoofdcommissarissen, en Inspecteur als a.s. opvolger van Inspecteur , die een functie bij de BVD heeft aanvaard. Van laatstgenoemde neemt Mr.SINNINGHE DAMSTÉ aan het eind van de bijeenkomst afscheid als een der vertegenwoordigers van de verbinding Amsterdam. Hij verklaart voorts de aanwezigheid van vele BVD-ers op deze vergadering en wel omdat er meer dan gewone interesse in BVD-kringen voor het te behandelen onderwerp bestaat.

Mr.SINNINGHE DAMSTÉ, overgaande tot het onderwerp van deze middag, zegt dat reeds een aantal vergaderingen is gewijd aan de beveiliging en de verstrekking van politieke gegevens. Ten aanzien van de praktijk inzake de verstrekking blijft nog een drietal punten over, n.l. 1. het doorgeefbeleid in de bestuurlijke sector; 2. hoe vindt die verstrekking plaats? en 3. het doorgeefbeleid aan de vakbeweging. Ook thans heeft Dr. zich beschikbaar gesteld als praeadviseur, wiens inleidende opmerkingen door de zorg van de dienst aan de aanwezige verbindingen werden toegezonden, met "enkele gedachten" n.l. een aantal stellingen van Drs.KUIPERS, handelende over dit doorgeefbeleid gezien vanuit BVD-standpunt.

Dr. het woord verkregen hebbende, geeft de volgende toelichting op de inleidende punten over het onderhavige onderwerp.

Ad 1.

Dr. kent bij de politie 3 categorieën gegevens, n.l. I. "criminele gegevens"; II. "politieke gegevens" en III. "diverse gegevens". Onder "crimineel" verstaat hij: alles wat met strafbaar gedrag of daarmee verwant onmaatschappelijk gedrag te maken heeft. Onder "politieke": alles wat met extreem politiek gedrag of wel politiek onmaatschappelijk gedrag te maken heeft en onder "diverse": paspoortgegevens, milieurapporten van b.v. de kinderpolitie, adressen etc. Het gebruik in het overheidsapparaat t.a.v. I. geschiedt a: voor opsporingsdoeleinden; b: voor bestuurlijke doeleinden, naar regelen volgens de Wet op de Justitiële Documentatie etc. I. kent een bijzonder beperkt gebruik; dit is mogelijk door de Justitiële Documentatiedienst. Ten aanzien van II. geschiedt het gebruik in het overheidsapparaat a: voor veiligheidsdoeleinden; b: voor bestuurlijke - niet - veiligheidsdoeleinden; hier denke men b.v. aan het toekennen van Koninklijke onderscheidingen.

Dr. geeft toe, dat de grens tussen a en b van II moeilijk is te trekken. Hij is geneigd het verschaffen van inlichtingen over overheidspersoneel, dat kennis moet nemen van hoog gerubriceerde gegevens onder a te brengen; geschiedt dit echter in het kader van de toepassing van een wettelijk "ambtenarenverbod", dan zou hij dit gebruik onder b willen brengen.

Ad 2 en 3.

Dr. sluit zich aan bij de punten 2 en 7 van de stellingen van de B.V.D. (Drs. KUIPERS).

In punt 3 van zijn inleidende opmerkingen bedoelt hij bepaald niet te zeggen, dat iedere bestuurlijke autoriteit nu maar politieke gegevens kan vragen. De ID-documentatie is n.l. in de eerste plaats een werksysteem. Het is duidelijk dat "geldende rechtsregels" en "beginselen van behoorlijk bestuur" geen concrete duidelijke bevoegdheidsafbakening geven. Het zal dus zaak zijn, dat zoals dit voor de criminele gegevens is gebeurd, regelend wordt opgetreden. Zo verstaat hij ook hetgeen door de heer KUIPERS in punt 2 wordt gesteld ten aanzien van de aantoonbaarheid van het algemeen belang, n.l. dat dit geldt ten overstaan van het gezag dat ten deze algemene regelen zal moeten uitvaardigen.

Ad 4.

Dr. sluit zich aan bij de punten 4 en 5 van de stellingen van de heer KUIPERS. Hij vraagt zich echter af, nu hier door bestuurlijke niet-veiligheidsfunctionarissen met politieke gegevens wordt gewerkt of het wel verstandig is en zin heeft om de

Dr.

evaluatie in een code uit te drukken. Zou een kwalificatie door woorden (betrouwbaar bericht, onbetrouwbaar bericht etc.) niet beter zijn?

Ad 5.

Aan de BVD-verjaringsregeling ligt de gedachte ten grondslag, zo zegt Dr. , dat het individuele belang in bepaalde gevallen boven het veiligheidsbelang (hiermede bedoeld belang van de veiligheid van de Staat) prevaleren moet. Het lijkt hem uit het oogpunt van rechtszekerheid bijzonder nuttig om een dergelijke regeling te hebben.

Ad 6.

Met het gestelde sub b bedoelt Dr. , dat het gegeven als zodanig natuurlijk wel kan vaststaan, maar dat de politieke onbetrouwbaarheid van de betroukkene daarmede nog niet altijd voldoende is vastgesteld.

Ad 7.

De voor het ressort Den Haag gegeven regeling inzake onderzoek naturalisatie wordt naar hij meent ook elders toegepast (dat is juist, red.). De aandacht moet ten deze op de beslissende autoriteit zijn gericht, n.l. wat doet hij met het dossier, want de politieke gegevens behoren daarin te blijven.

Ad 8.

Dr. komt om de redenen genoemd onder ad 4 tot de mening, dat ongecodeerde verstrekking het beste is.

Ad 9.

Dr. geeft enkele voorbeelden, welke z.i. in de "Inventarisatie" dienen opgenomen te worden: Koninklijke goedkeuring van verenigingen (bestuursleden); Koninklijke onderscheidingen (reeds genoemd); Verklaringen van geen bezwaar bij oprichting van N.V.-en (oprichters, directie, commissarissen); Adoptie (verwanten); Gratieverzoeken; Naturalisatie (reeds genoemd).

Ten besluite van zijn inleiding zegt Dr. ten aanzien van de punten 1 en 3 van de stellingen van Drs. KUIPERS, dat het hem moeilijk lijkt bekwaamheidseisen te stellen aan de bestuurlijke autoriteiten. Hij gelooft dat het voldoen aan zo'n eis moet worden verondersteld. Beveiliging van de gegevens in de bestuurlijke sector wordt z.i. ook bereikt in beperking van het aantal ambtenaren dat kennis neemt, alsmede door een goede berging van dossiers.

Ten aanzien van het gestelde in de notulen van de vorige vergadering, n.l. het verstrekken van inlichtingen aan de vakbeweging is Dr. het met

Dr. zich zelf eens. Alhoewel hij bepaalde belangen niet ontkent welke pleiten voor het schoonhouden van vakverenigingen, is er toch verschil tussen het verstrekken van inlichtingen aan de overheid en aan de vakbeweging, zijnde toch een politieke groepering. De verstrekking daarvan ware niet op te dragen aan de plaatselijke politie. Het dient centraal te geschieden, dus door de BVD.

Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ gaat vervolgens over tot het geven van gelegenheid om gedachten te wisselen over de door Dr. geponeerde "stellingen" en zijn mondelinge toelichting.

Punt 1.

Hij verklaart dat hij evenals Dr. ziet, dat b.v. het toekennen van Koninklijke onderscheidingen, de toepassing van het "Ambtenarenverbod", de benoeming van een rector van een gemeentelijke lyceum, een "bestuurlijke" zaak is.

Hij stelt overigens bovendien vast, dat de BVD geen inlichtingen verstrekt in gevallen liggende in de bestuurlijke sector.

Op de vraag, of de vergadering nog voorbeelden kent van andere gevallen van bestuurlijke aard, niet soortgelijk aan de door hem genoemde, wordt niet geantwoord. Op de vraag van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, of de ratio op grond waarvan de overheid meent politieke gegevens in de bestuurssector te moeten vragen, mischien het prestige is, antwoordt Dr. dat eventuele politieke onbetrouwbaarheid van het individu de ratio is. Het weren van extremisten in het overheidsapparaat is een eis van waardigheid van die overheid. Het verstrekken van politieke gegevens van een telefonist in gemeentedienst, zo stelt de vergadering vast, is in feite een beveiligingskwestie en is op dit moment niet aan de orde.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ constateert dat Dr. in punt 2 vaststelt, dat de overheid in beginsel over politieke gegevens kan beschikken (bij de uitvoering van haar bestuurlijke taak). In punt 3 zegt Dr. evenwel, dat verstrekking van die documentatie aan die overheid noopt tot voorzichtigheid (dus toch niet alles). Mr. SINNINGHE DAMSTÉ wijst op het zgn. zorgvuldigheidsprincipe door het overheidsapparaat (ook?) ten deze in acht te nemen.

Dr. wijst er op, dat hij met dat "voorzichtig hanteren" bedoelt "er kome een landelijke regeling inzake de verstrekking van gegevens in de bestuurlijke sfeer". Overigens onderschrijft hij ook het zgn. zorgvuldigheidsprincipe. "Wie in hoogheid is gezeten moet verondersteld worden de inlichting juist te gebruiken". Dat moet dus aan de overheid overgelaten worden.

Drs. KUIPERS.

Drs. KUIPERS zegt dat het stellen van bekwaamheidseisen moet worden gescheiden van de beveiligingseisen. Er is reeds lang een debat gaande over de vraag of de gegevens in code of open moeten worden verstrekt. Eén van de argumenten voor de verstrekking in code-

Drs. KUIPERS. vorm is dat de ontvanger der gegevens toch niet behoorlijk kan interpreteren. Daarmee samenhangende werd de bekwaamheidseis naar voren gebracht.

Dr. Dr. , replicerende en handhavende zijn stelling: "de overheid beschikke in principe over alle documentatiemateriaal", vindt het niet goed al te veel gebruik te maken van geheime gegevens. Het is immers onmogelijk in beroep te gaan op die geheime punten. Ook als het gegeven vast staat kan het nog geheim zijn.

J.G. CRABBEN-DAM. De heer CRABBENDAM vraagt Dr. , of hij om redenen van bronbescherming dan niet gegevens zou achterhouden aan die overheid. Omdat het gegeven eventueel ter tafel komt, zou Dr. zulk een gegeven niet verstrekken.

wijst in deze op de - bij KB geregelde - uitvoeringsvoorschriften voor de hantering van het zgn. Ambtenarenverbod. Bij de overlegging van stukken aan de Commissie van Advies kan worden medegedeeld, dat tegen kennisneming van bepaalde stukken door de betrokken ambtenaar het openbaar belang zich verzet. In dat geval gaat de toezending der stukken aan hem vergezeld van een mededeling, dat het dossier niet compleet is. Niettemin spelen de achtergehouden stukken wel mee bij de besluitvorming.

Ook op het gebied van het verwijderen van vreemdelingen is een gedragslijn aanvaard, volgens welke gegevens - om redenen van nationale veiligheid - niet verder gaan dan de Minister van Justitie, die uiteindelijk de beslissing neemt.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ. DISCUSSIE Op de stelling van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ dat dus wel geheime gegevens kunnen worden gebruikt, ontstaat een uitvoerige discussie. Enerzijds wordt geconstateerd dat het "griezelige" zaak betreft. Anderzijds wordt aangetoond een enkel geval waarbij de burgemeester door persoonlijke overweging gebruik heeft gemaakt van een geheim gegeven en daardoor een benoeming achterwege liet. Gewezen wordt op het risico van het gebruik van geheime gegevens.

J.G. CRABBEN-DAM. Tot besluit wijst de heer CRABBENDAM op het voorschrift inzake bronbescherming. De heer betwijfelt echter, of dit in alle gevallen houdbaar is.

Punt 4.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ. Een aantal discussiën. Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt aan de orde punt 4, m.l. het gebruik van een evaluatie-code. Ook hierover ontstaat een uitgebreide discussie, waarbij de meningen uiteenlopen. Een aantal stelt dat het beste is een vaste terminologie te beziën. Mr. SINNINGHE DAMSTÉ vraagt zich echter af, of iedereen nu wel die terminologie begrijpt, waarop Drs. KUIPERS oppert, dat soms cijfers beter dan bewoordingen zijn, want woorden wekken geen vaste associaties. Een gedeelte der aanwezigen ziet ook dat systeem niet als deugdelijk of begrijpelijk. De heer ziet in puntenwaardering ook een gevaar. Als de overheid een "vlekje" ontwaart, wordt de betrokkene niet geaccepteerd.

Ook de heer VAN DEN HEUVEL ziet geen heil in puntenwaardering. Het onderscheid tussen 10 en 1 is nog te begrijpen, maar tussen 5 en 6 wordt het moeilijk. Hij vindt de beste methode een omschrijving met een

Een aantal discussianten. evaluatie n.l. betreffende de bron en de juistheid van het gegeven.

Dr. gelooft dat het gebruik van een evaluatie-code altijd wel twijfel zal opleveren, hij ziet het echter zo zwart niet in, of iemand die vóór 10 jaar tengevolge van een "schemertoestand" lid van de CPN was, hem dit nog moet worden nagedragen.

Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ ziet niettemin redenen dit feit euvel te duiden. De heer bevestigt dit door een voorbeeld.

Dr. MARGADANT.

Dr. MARGADANT wijst op de gedragslijn om bij de behandeling van naturalisatie-aanvragen de Minister van Justitie de verjaarde politieke antecedenten niet te onthouden. Het gaat hier om een informering in het bestuurlijke vlak ten behoeve van een toch belangrijke beslissing n.l. of een vreemdeling als Nederlander kan worden toegelaten tot de Nederlandse gemeenschap.

Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Tot besluit zegt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, dat deze vergadering niet bepaald noodzakelijk tot een uitspraak behoeft te komen inzake verjaring.

Punt 6.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt, dat de stelling van Dr. n.l., dat er geen reden is tot bijzondere geheimhouding van de politieke gegevens, omdat reeds alle politieke gegevens geheim zijn voor de vergadering "niet geheel te verteren zal zijn".

Dr.

Dr. wil de klemtoon gelegd hebben op het woord "bijzonder".

De heer merkt op, dat een groot deel van de gegevens afkomstig is van de vaste informanten, hetgeen er toe leidt, dat nagenoeg alle gegevens dus geheim zijn.

In de vergadering wordt er op gewezen, dat waar in een plaats weinig communisten zijn, het gegeven meer geheim zal zijn dan elders.

Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ constateert dat het hier in feite gaat om de wijze van verstrekking van gegevens en stelt voor dit punt aan te houden.

Punt 7.

Naar aanleiding van de constatering van Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, dat Dr. inzake de geheimhouding van gegevens "bepierking van de kring" der bestuursambtenaren wil zien, merkt de heer op, dat men dat zelf niet in de hand heeft.

Dr.]

Dr. wijst er op, dat b.v. bij naturalisatie-onderzoeken van overheidswege in het korter maken van de "weg" werd voorzien.

. maakt in dit verband melding van de circulaire van de Minister van Buitenlandse Zaken aan de Commissarissen van de Koningin, handelende over het weigeren van een paspoort om politieke redenen, waarbij gewezen wordt op de mogelijkheid om rechtstreeks van de B.V.D. die inlichtingen te verkrijgen welke voor bronbeveiliging in aanmerking komen, zodat deze niet behoeven te worden meegezonden.

Punt 8.

Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

"Als de weg korter is", zo zegt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ, kunnen derhalve gemakkelijk schriftelijk ongecoordeerde politieke gegevens worden verstrekt. Het mondeling verstrekken van politieke inlichtingen acht Dr. struisvogelpolitiek. De heer (Haarlem) waarschuwt tegen de mogelijkheid van vermindering van de berichtgeving bij mondelinge overbrenging.

Punt 9.

Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ stelt de aanwezigen voor, een inventarisatie op te maken en aan de BVD toe te zenden van in de praktijk voorkomende gevallen van verstrekking van gegevens, zowel in de bestuurlijke als in de beveiligde sfeer. En voorts te willen beantwoorden de vragen o.a. hoe deze geschiedt en of deze eventueel ook plaatsvindt aan de vakbeweging etc. Door de vergadering worden op de desbetreffende vraag geen bedenkingen ingebracht.

Mr. SINNINGHE DAMSTÉ zegt de questionnaire van beide ID-vergaderingen gelijk te doen maken en deze bijtijds aan de verbindingen te zullen doen toezenden, opdat beantwoording vóór een nuttige termijn voorafgaande aan de volgende bijeenkomst kan plaats vinden.

RONDVRAAG.

Tijdens de rondvraag stelt de heer een vraag over een eventuele wijziging in de procedure in geval van toepassing van art. 76 van de Paspoortinstructie. Het blijkt evenwel, dat de Hoofdcommissaris te Amsterdam niet ontvangen zal hebben de circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken, waarin is bepaald, dat zijne Excellentie eventueel zelf politieke gegevens bij de BVD zal aanvragen, in plaats van bij de politie, zulks ter vermindering van de weg: burgemeester, Commissaris der Koningin, Minister.

DATUM VOLGEN-
DE BIJEEN-
KOMST.
Mr. SINNINGHE
DAMSTÉ.

In overleg met de vergadering stelt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ de datum van de volgende bijeenkomst vast op 29 JUNI 1961 te 14.00 uur.

Vervolgens neemt hij afscheid van de heer die voor de laatste maal de bijeenkomsten heeft bijgewoond. Hij zal per 1 juni 1961 wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de politiedienst verlaten. Hij prijst de heer als een trouw bezoeker, die zelden op de vergadering ontbrak.

Ten slotte spreekt de heer, namens de aanwezigen, Mr. SINNINGHE DAMSTÉ toe. Hij wijst er op dat deze voor de laatste maal als plaatsvervangend Hoofd van de BVD de vergadering heeft gepresideerd. Hij zegt Mr. SINNINGHE DAMSTÉ dank voor diens goede leiding en complimenteert hem met zijn benoeming tot Hoofd van de binnenlandse Veiligheidsdienst. Hij hoopt dat het bezetten van deze eervolle post er toe mag leiden, dat het

contact met de politie nog inniger zal worden als het al is.

Mr.SINNINGHE
DAMSTÉ.

Mr.SINNINGHE DAMSTÉ besluit met de heer dank te zeggen voor diens vriendelijke woorden. Hij stelt zich voor deze vergaderingen zelf te blijven presideren. Hij acht het contact met de politieverbindingen zeer belangrijk.-

mei 1961.